

Tervakoski Oy = Tervakoski

*Tervakoski kylänä varttui piipun varjossa.
Tuo varjo oli pääasiassa myönteinen asia, sillä se takasi
toimeentulon lisäksi varman asumisen työsuhdeasunnoissa
sillä kaikki kylän keskustan asuintalot omisti yhtiö.*

Yhtiö rakensi henkilökunnalleen asuntoja

niin työläisille kuin

virkeilijöille. Kuvassa Pariisi.

Se rakensi myös kulttuurikeskus Seuratalon 1885,

Postikortti 1900 luvun alusta. Seura vasemmalla, Keilahuone keskellä ja koulu oikealla.

Yhtiön avustamana ja talkootyönä rakennettiin 1936 myös Toivan riihestä kirkko,

Tervakosken Pikkukirkko

Yhtiö julkaisi kylälle myös omaa sanomalehteä:

TERVAKOSKEN KAIKU
PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 2 LAUANTAINA TAMMIKUUN 17 p:nä **1948**

ILMESTYY JOKA LAUANTAI PÄÄTOIMITTAJA G. A. GRÖNDAHL TILAUSHINTA 100.— VUODELTA
ILMOITUSHINTA 4.— mm.

Viikkolista:

Lääkäriin vastaanotto
yhtiön henkilökunta arkipäiv. klo 16.30—17.30
päästi lauant. klo 9—11.
Muut potilaat: arkip. klo 9—11.

Hammaslääkäriin vastaanotto
maanantaisin, tiistaisin ja torstaisin klo 9—10.30
ja päivätöytäisille klo 11—12. Muina aikoina
sopimuksen mukaan.

Tervakosken Apteekki
on avoinna arkipäivisin klo 9—19. Lauantaina
ja juhla-aattoina 9—17. Sunnuntaisin 9—15.

Tervakosken Postitoimisto
pidetään avoinna sunnuntaisin 11.30—12.30
arkipäivinä 9—12 ja 15—17.

KIRKOLLISIA UUTISIA

Jumalanpalvelus pikkukirkossa sun-
nuntaina 18. 1. klo 10.

Hartaushetki Kalle Parkkisen kodis-
sa sunnuntaina 18. 1. klo 18. Naapurit
läheltä ja kaukaa tervetuloa.

Lähetyssompeluseuran vuosikokous
maanant. 19. 1. klo 19 past. J. Jääske-
läisen luona. (huom. päivä.)

Pyhäkoulu alkaa jälleen kerhohuo-
neessa sunnunt. 18. 1. klo 9, ja Tyttö-
kerho kokoontuu ensi torst. klo 18.

Rippi ja H.p. ehtoollisen vietto sun-
nuntaina 25. 1. jumalanpalveluksen yh-
tydesä.

— 75 vuotta täyttää t.k. 23
p:nä Hilma Oksanen Hallakorvesta.

— Kihlauksensa ovat julkai-
sset hra Asser Laine Tervakoskelta ja
niä Meimi Reinikka Liedenpohjasta.

— Kansalaisopiston kirjal-
linen piiri-ilta tiistaina 20. 1. klo 18.30.
Op. Haltilan luona.

KIIITOS.

Sydämelliset kiitoksemme kaikille,
jotka kunnioittivat rakkaan vaimojamme
Eino Tarkan muistoa ja niin monella eri-
tavalla ottivat osaa suureen suruunne.
Annikki Tarkka ja lapset.

**JANAKKALAN SEURAKUNTAAN
JÄLLEEN DIAKONISSA.**

Pitkän väliajan jälkeen on Janak-
kalan seurakunta kutsunut äskettäin pal-
velukseensa diakonissan eli seurakuntasi-
saren. Sellaiseksi on tullut sisar Kerttu
Vainio, joka on vihitty diakonissaksi
viime kesikuussa. Sisar Kerttu — kuten
diakonissamme nimetään — on toistai-
seksi saanut asuinpaikan Tervakoskella,
kun Tarinmaalla, eli kirkonkyllässä, johon
hänen on tarkoitus asettua, ei ole saatu
vielä asuntoa. Hänen toimintapiirinsä on
koko Janakkalan seurakunta. Sisar Ker-
tulla ei ole vielä puhelinta, mutta saata-
nee se piakkoin järjestetyksi.

Diakonia tarkoittaa palvelemista —
erikoista seurakunnallista rakkaudenpal-
velua, ja diakonissa = palvelijatar, joka
nimitys asettaa työntekijän nöyrälle pai-
kalle. Diakoniatyön juuret ovat Vapah-
tajan käskyssä: „Uuden käskyn minä
annan teille, että rakastatte toisianne,
niinkuin minä olen teitä rakastanut” ja
esikuvallisissa sanoissa, „Ei ihmisen Poika
tullut palvelevaksi, vaan palvelemaan”.
Kristus palveli koko ihmistä, muistaen
niin sielun kuin ruumiin tarpeita. Jo alku-
seurakunnassa pyydettiin tässä suhteessa
noudattamaan hänen esikuvansa, kuten
apostolien teoissa kerrotaan. Pidetään luol-
ta, ettei lukaan näkisi puntetta. Aposto-
lien kehoituksesta valittiin 7 miestä tällai-
seen rakkauden palveluun. Työn kohteena
köyhät, sairast, lesket ja orvat. Nais-
diakonista mainitsee apost. Paavali:
„Minä suljen teidän suosioonne sisareni
Foiben, joka on Kenkreen seurakunnan
palvelija, että otatte hänet vastaan Her-
rassa”. Diakonissan valmistus ja työ ku-
vastuu niissä vaatimuksissa, jotka esite-
tään diakonissatutuksen oppilaaksi pyrki-
jälle. Näin m. m. sanotaan: „että hän
tietää saaneensa Jumalalta armokutsun,
tahtoo sitä seuraten etsiä sielunsa pelas-
tusta ja pyrkiä kasvamaan Jeesuksen
Kristuksen tuntemisessa, ja että hän
tahtoo antautua kristillisen laupeuden
palvelukseen, jos Jumala tahtoo häntä
siinä käyttää”. Diakonissalla on täydelli-
nen sairaanhoitajatarikoulutus. — Jumala

+

Rakas isämme ja vaarimme
**Kustaa Adolf
Nyland**
synt. 5. 1. 1866 Janakkalassa
nukkui rauhallisesti kuolon
uneen kotonaan Tervakoskella
5. 1. 1948.
Kaipaulella
Sally, Väinö, Aurora,
Matti, Eero, Eeva ja
Marja-Leena.
Elo uuras on ehtinyt iltaan,
käsi ahkera kylmennyt.
Hautaus tapahtuu Janakkalan
hautausmaalla sunnuntaina 18.
1. 1948, klo 9.

siunatkoon tämän sisar Kertun kutsu-
mustyön. Olkoon hän koteihin tervet-
lut, ja käännyttäköön luottamuksellisesti
häneen puoleensa.

J. J. n. n.

**JANAKKALAN KUNNAN
VEROVELVOLLISILLE**

v. 1947 tuloista toimitettavaa kunnallis-
taksousta varten annettavien tulo- y. m.
lisäilmoitusten laatimista varten tarvitta-
via lomakkeita jakavat ja ohjausta
lomakkeiden täyttämässä antavat sekä
tulo- ja muita lisäilmoituksia vastaanot-
tavat tammi. 23—31 päivinä klo
17—19 m. m. seuraavat henkilöt: Hal-
lakorpi, A. Ståhlhammar, T. Valttonen,
Napjala, Reino Tuomisto, A. Keski-
varti, L. Häme, Pimka Reino Virtanen, Vilho
Jaakonsaari, Juh. Seitsonen, Tervakoski
V. Uttu, Aapo Aaltonen, Sulo Syrjänen,
Vähikkälä, S. Kalkkila, M. Nieminen,
L. Koskinen, T. Mäenpää

Tuloilmoitukset jätettävä viimeis-
tään tammi. 31 p:nä.

Asuntoetujen taksouus:
I vyöhykkeeseen kuuluu Tervakosken
tehdassuuta ja siitä 2,5 km etäisyydellä
olevat alueet.

Oman itse kunnossapidet-
tävän asunnon vuokra-arvoa sekä va-
paaan lämmön ja valon arvoja määrät-
täessä käytetään taksouksessa seuraavia
yleisohjeita:

I vyöhykkeessä: Vuokra-arvo
I lk. 2.200.—, II lk. 1.325.—, III lk.

Lehti ilmestyi kerran viikossa, lauantaina ja siinä oli ilmoituksia sekä uutisia. Esimerkiksi tässä 1948 numerossa oli ajasta kertova ilmoitus jossa tarjottiin karsinaa oman sian kasvattamiseksi:

— YHTIÖN YHTEISSIKA-
LOISSA suoritetaan perusteellinen kor-
jaus, mutta ainoastaan siinä laajuudessa
kuin niitä tullaan käyttämään. Tämän
johdosta kehoitetaan niitä, jotka haluavat
vuokrata tai pitää hallussaan aikaisemmin
vuokraamansa sikalakarsinan, ilmoitta-
maan siitä 5. 3. 48 mennessä J. Keski-
talolle sos. osastolle. Karsinavuokra on
1. 4. 48 alkaen mk 50.— kuukaudelta.

Kuusikymmentä luvulla syntyi myös tehtaan viereen pieni liikekeskus.

Muita ”ulkomaan” asuintaloja olivat,

Berliini

Ensimmäiset asukkaat olivat paperikonetta asentaneet Saksalaiset monttoorit.

Moskova.

Venäläiset sotavangit rakensivat Ruotsalaisten lahjoittamat talot.

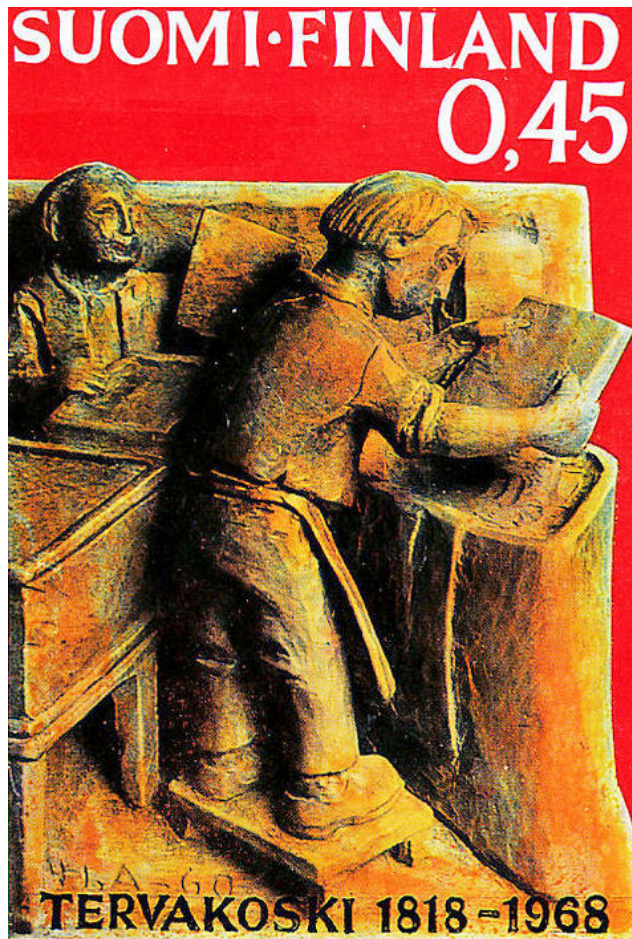
*Eläkeläisille rakennettiin omat asunnot,
Lepolaan.*

Tervakoski oli erittäin yhtenäinen kokonaisuus tehtaan ympärillä. Tehdas huolehti kaikesta kunnallistekniikasta, kouluista, sähkön jakelusta ja terveydenhoidosta. 1950 luvun lopulla vanha Seura purettiin ja tilalle rakennettiin tämä nykyinen Seuratalo.

Yhtenäisyyden huipentuma oli varmastikin vuosi 1963, sillä silloin tehtaan johto ja kyläläiset hakivat Tervakoskea omaksi kunnaksi. Valtioneuvostossa hakemus kuitenkin hylättiin.

Vuonna 1968 kun tehdas täytti 150v. elettiin yhtiön huippuaikaa. Juhliin osallistui silloin koko Tervakoski ja pääkallon paikalla tehtiin suuria päätöksiä.

Juhlan kunniaksi julkaistiin postimerkki ja juhlakolikko.

Tamminiemessä juhlittiin Suomen pankin pääjohtaja Wariksen, presidentti Kekkonen ja toimitusjohtaja Serlachiuksen voimin.

Ilmeisesti noihin päätöksiin kuului myös Wariksen juhlapuheessaan julkituoma lupaus, että yhtiö (lue, Suomen Pankki) rakennuttaa Tervakoskelle uimahallin kiitokseksi henkilökunnalle.

Lupaus toteutui ja vuonna 1973 kun Mauno Koivisto, silloinen Suomen Pankin pääjohtaja vihki uimahallin käyttöön.

Tuo vihkiäis- tilaisuus oli kuin piste iin päälle puhuttaessa Tervakosken menestystarinasta.

Kondensaattoripaperin tuotanto loppui ja Tervakoski yhtiössä alkoi rajut saneeraukset, sitä laitettiin ”myyntikuntoon”.

Yhtiön omistamat asunnot myytiin pääosin henkilökunnalle. Väkeä vähennettiin rajusti ja kaikista rasitteista pyrittiin eroon. Aikaisemmin yhtiön hoitama kunnallistekniikka siirrettiin Janakkalan kunnalle. Samoin kävi äskettäin vihitylle uimahallille, se siirtyi kunnalle 1978. Seuratalolle kävi samoin.

Tuo myyntikunto saavutettiin vuonna 1986 kun Suomen Pankki myi Tervakoski Oy:n Enso Gutzeit Oy:lle.

1990 otetussa kuvassa uuden omistajan nimi voimalaitoksen katolla.

*Sitten seurasi 13 epävarmaa vuotta.
 EG:n kyydissä oli toisaalta turvallista olla,
 mutta konsernin pienimpänä tehtaana lopettamisen pelko
 varjosti koko ajan olemista.
 1999 astuu kuvaan
 Itävaltalainen perheyhtiö*

Nyt 2015 Tervakoski nimen alla pyörii:

- *-4 paperikonetta 1 pilottipaperikone,*
- *1 superkalanteri*
- *Tuotanto on yli 100.000 tonnia/vuosi*
- *Henkilökuntaa on 330*

*Tervaskanto
kestää!*

Tämän historiakoosteen kokosi 2015

Tiedottaja Pekka Stigell

*Aineisto kerätty:
1950 julkaistu Tervakosken paperitehtaan historia
1968 150v. historiikki
Tervakosken Kaiut*